

บทที่ 1

บทนำ

1.1 หลักการและเหตุผล

ท่าอากาศยานเชียงใหม่ เป็น 1 ใน 6 ท่าอากาศยาน ที่อยู่ในการกำกับดูแล รับผิดชอบโดย บริษัท ท่าอากาศยานไทย จำกัด (มหาชน) ประกอบด้วยท่าอากาศยานเชียงใหม่ เชียงราย ภูเก็ต หาดใหญ่ ดอนเมือง และสุวรรณภูมิ ซึ่งท่าอากาศยานเชียงใหม่เป็นสนามบินที่มีความสำคัญในภาคเหนือ และมีศักยภาพในการให้บริการสูง ทั้งยังได้รับนโยบายจากรัฐบาลให้จังหวัดเชียงใหม่เป็นศูนย์กลางการขนส่งทางอากาศของภูมิภาค (Aviation Hub) เนื่องจากรัฐบาลเล็งเห็นศักยภาพของจังหวัดเชียงใหม่ที่มีจุดเด่นในด้านศิลปวัฒนธรรม ขนบธรรมเนียมประเพณี มีประวัติศาสตร์อันยาวนาน และเป็นเมืองท่องเที่ยวที่มีแหล่งท่องเที่ยวที่เป็นจุดขายมากมาย ไม่ว่าจะเป็นวัดโบราณ ดอยสุเทพ ดอยอินทนนท์ ตลอดจนมีกิจกรรมเทศกาลตามประเพณีต่าง ๆ มากมาย เช่น ประเพณีลอยกระทง ประเพณีสงกรานต์ เป็นต้น นอกจากนี้ รัฐบาลได้มีนโยบายการเปิดน่านฟ้าเสรีภายในประเทศ (Open Sky Policy) ซึ่งมีผลบังคับใช้เมื่อปี พ.ศ.2545 ทำให้สายการบินของบริษัทเอกชน โดยเฉพาะสายการบินประเภทต้นทุนต่ำ (Low Cost Airlines) สามารถที่จะใช้เส้นทางบินเส้นทางเดียวกันได้หลายสายการบิน (บริษัท การบินไทย จำกัด (มหาชน), 2546: Online) ทำให้มีการแข่งขันที่สูงขึ้น ส่งผลให้มีผู้โดยสารมาใช้บริการที่ท่าอากาศยานมากขึ้น มีสายการบินต่างๆ ทำการขึ้น-ลงมากขึ้น โดยเฉพาะบางครั้งอาจมีการทำการขึ้น-ลง ในเวลากลางคืน ซึ่งทำให้ส่งผลกระทบต่อการใช้ชีวิตประจำวันของประชาชนที่พักอาศัยโดยรอบสนามบิน โดยเฉพาะประชาชนที่อาศัยอยู่ในตำบลสุเทพ และตำบลแม่เหียะ ที่ได้รับผลกระทบจากมลพิษทางเสียง

ปัจจุบันท่าอากาศยานเชียงใหม่ ประสบปัญหาในลักษณะเดียวกับท่าอากาศยานสุวรรณภูมิ คือ ประชาชนที่อาศัยอยู่โดยรอบสนามบินมีการร้องเรียนเกี่ยวกับให้ท่าอากาศยานรับผิดชอบแก้ไขปัญหามลพิษทางเสียง โดยในปัจจุบันได้มีสายการบินที่ทำการบินตรงจากท่าอากาศยานเชียงใหม่ ไปสู่ประเทศต่างๆ โดยไม่ต้องผ่านท่าอากาศยานสุวรรณภูมิ (กรมเจรจาการค้าระหว่างประเทศ, 2547: Online) ทำให้ต้องมีการทำการบินในช่วงเวลาหลังเที่ยงคืน ซึ่งเป็นเวลาพักผ่อนของคนทั่วไป ส่งผลให้ประชาชนที่อาศัยอยู่รอบสนามบินเกิดความไม่พอใจ และเรียกร้องให้ท่าอากาศยานรับผิดชอบแก้ไขปัญหที่เกิดขึ้น โดยจังหวัดเชียงใหม่มีประชาชนที่พักอาศัยอยู่ในตำบลสุเทพ จำนวน 17,394 คน และตำบลแม่เหียะ จำนวน 15,176 คน (ตำบลไทยคอตคอม., 2009: Online) เป็นกลุ่มผู้ได้รับความเดือดร้อน โดยแนวทางในการแก้ไขปัญหาท่าอากาศยานเชียงใหม่ ได้จัดตั้ง

คณะทำงานเพื่อแก้ไขปัญหาดังกล่าว มีการประชุมร่วมกับเทศบาลตำบลทั้งสองแห่ง เพื่อรับทราบข้อร้องเรียน และข้อเรียกร้องของประชาชน โดยรอบเดือนละหนึ่งครั้ง ซึ่งได้รับข้อร้องเรียนล่าสุดเมื่อวันที่ 8 เมษายน 2551 โดยเป็นการร้องเรียนของประชาชนที่อาศัยอยู่ในหมู่บ้านนิมมานนรดี ตำบลแม่เหียะ เป็นการร้องเรียนทำอากาศยานให้รับผิดชอบจ่ายค่าซ่อมแซมกรณีกระเบื้องหลังคาบ้านร่วงหล่น โดยอ้างว่าเนื่องจากการขึ้น-ลงของอากาศยาน ที่มีแนวร่อนผ่านหลังคาบ้าน นอกจากนี้ยังมีการจัดกิจกรรมร่วมกันระหว่างทำอากาศยานเชียงใหม่กับชุมชน โดยรอบ เพื่อให้เกิดความสัมพันธ์และทัศนคติที่ดีร่วมกัน แต่การแก้ไขปัญหาอาจยังไม่สามารถตอบสนองความต้องการของประชาชนได้ทั้งหมด จึงยังมีประชาชนส่วนหนึ่งร้องเรียน โดยผ่านทางช่องทางสื่อมวลชนต่างๆ ทำให้เกิดภาพลักษณ์ที่เสียหายต่อการดำเนินกิจการของทำอากาศยานเชียงใหม่ ดังนั้นผู้ศึกษาจึงสนใจที่จะศึกษาความคิดเห็นของประชาชนที่ได้รับผลกระทบจากปัญหามลพิษทางเสียง ต่อปัญหาดังกล่าว และความคิดเห็นเกี่ยวกับแนวทางในการแก้ไขปัญหาหรือแนวทางการชดเชยให้กับชุมชนของทำอากาศยานเชียงใหม่ โดยเฉพาะในตำบลสุเทพ และตำบลแม่เหียะ ที่ได้รับผลกระทบโดยตรงต่อปัญหาดังกล่าว โดยนำแนวคิดเกี่ยวกับกิจกรรมเพื่อสังคมมาประยุกต์ใช้แก้ไขปัญหาเพื่อเป็นข้อมูลให้กับทำอากาศยานในการใช้พิจารณาแนวทางในการแก้ไขปัญหา โดยให้สนามบินสามารถอยู่ร่วมกับชุมชนได้เป็นปกติ ลดข้อพิพาท และมีความเข้าใจซึ่งกันและกันต่อไป

1.2 วัตถุประสงค์การศึกษา

1. เพื่อศึกษาความคิดเห็นของผู้อยู่อาศัยโดยรอบทำอากาศยานเชียงใหม่ที่มีต่อมาตรการแก้ปัญหามลพิษทางเสียง
2. เพื่อศึกษาปัญหา และข้อเสนอแนะของผู้อยู่อาศัยโดยรอบทำอากาศยานเชียงใหม่ ที่มีต่อมาตรการแก้ปัญหามลพิษทางเสียง

1.3 นิยามศัพท์ที่ใช้ในการศึกษา

ความคิดเห็น หมายถึง ความเชื่อ ความสนใจ และการยอมรับ ตลอดจนการเข้าถึงอารมณ์ ความรู้สึกของประชาชน ต่อแนวทางการแก้ปัญหามลพิษทางเสียงของทำอากาศยานเชียงใหม่ โดยอาศัยพื้นฐานความรู้ ประสบการณ์ และสภาพแวดล้อม แล้วนำไปสู่การตัดสินใจ แสดงความคิดเห็นออกมาในลักษณะที่เห็นด้วย หรือไม่เห็นด้วยต่อมาตรการแก้ปัญหาดังกล่าว

ผู้อยู่อาศัยโดยรอบ หมายถึง ประชาชนที่พักอาศัยอยู่ใกล้ท่าอากาศยานเชียงใหม่ในรัศมี 5 กิโลเมตร ซึ่งได้แก่ประชาชนที่อาศัยในตำบลสุเทพ และตำบลแม่เหิยะ อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่

มาตรการแก้ไขปัญหามลพิษทางเสียง หมายถึง มาตรการต่างๆ ที่ท่าอากาศยานเชียงใหม่ จะใช้เป็นแนวทางเพื่อแก้ไขปัญหามลพิษทางเสียง ซึ่งในที่นี้จะรวมถึงมาตรการอื่นๆ ที่กำหนดขึ้น เพื่อชดเชย หรือทดแทนให้กับชุมชนที่ได้รับความเดือดร้อน ได้แก่ การทำกิจกรรมต่างๆ ร่วมกับชุมชน หรือให้การสนับสนุนกิจกรรมของชุมชน การชดเชยที่เป็นตัวเงิน และไม่ใช้ตัวเงิน

ท่าอากาศยานเชียงใหม่ หมายถึง ท่าอากาศยานนานาชาติเชียงใหม่ (Chiang Mai International Airport) ตั้งอยู่เลขที่ 60 หมู่ 3 ตำบลสุเทพ อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่

1.4 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ทำให้ทราบความคิดเห็นของผู้อยู่อาศัยโดยรอบท่าอากาศยานเชียงใหม่ที่มีต่อมาตรการแก้ไขปัญหามลพิษทางเสียง
2. ทำให้ทราบปัญหา และข้อเสนอแนะของผู้อยู่อาศัยโดยรอบท่าอากาศยานเชียงใหม่ที่มีต่อมาตรการแก้ไขปัญหามลพิษทางเสียง
3. สามารถนำข้อมูลที่ได้จากการศึกษามาเป็นข้อมูลให้กับท่าอากาศยานในการใช้พิจารณาปรับปรุงแนวทางในการแก้ไขปัญหา เพื่อให้สนามบินสามารถอยู่ร่วมกับชุมชนได้เป็นปกติ ลดข้อพิพาท และมีความเข้าใจซึ่งกันและกันต่อไป